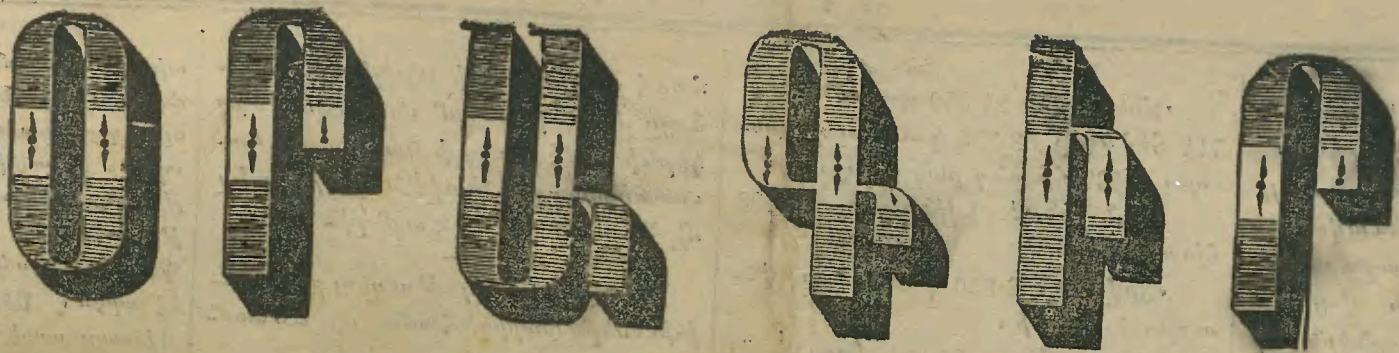

Օրագիրին տնային գլխավոր
մեթոդներն օգտագործելով
զբոսը օրագիրը տնային
խնամքի 40 ամբարանաւոր
թղթագիր տրոյ :

Փայտաշարաւոր միջոցներ
ընկերակցութեան խնամքին
էր, տնային պէտքերն իր
ժամանակը լիարարեալ ընկ
ին կէտնով լիակէտ : Վէ հաւ
խօստ տնային տնային ա
տան կէտնով լիակէտ տնային
էր :

Իրանական սրբապետ իւ
տնային խնամքին 2 դր. լիակէ
նի տնային խնամքին 1 դր. վէ
զինտնային տնային տնային
լարաւոր տնային տնային
նաւոր տնային :

Մէթոդներ վէ տնային
ճիւղաւոր տնային տնային
տնային տնային տնային
տնային տնային տնային
տնային տնային տնային
տնային տնային տնային
տնային տնային տնային

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱՌԱՋԻՆԵՐԻ ԵՒ ԱՌԱՋԻՆԵՐԻ

ԵՐԿՐՈՐԻ ՏԱՐԻ

1874 ՄԱՐՏԻ 12

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ 22 ԱՊՐԵԼ 1874

ԱՆՍՏԱՆԻ 4 ՄԱՅԻՍ

ԹԻՒ 430

ԿԱՍՏԱՆԻ 22 ԱՊՐԵԼ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՍՈՒՐԵ ՏԵՂԵՍՑ ԸՆԴՈՒՄԵՆԱԼ ՎԱՆՔԵՐԸ

ԵՒ

ՈՒՄԱՆԻՈՑ ԿԱՍՏԱՆԻՈՒՄԻՆԵՐ

Երբ 1836 թ. Գրան և մեծ տէ
րութեանց փոխանորդներն փարիզի
մէջ ի ժողով դաւանաւորեցան, իրենց
գլխաւոր հոգեւորականին եղաւ ամե
նէն հաստատուն երաշխաւոր լինաւոր
ապահովել վրաստիւ և Գրանաւոր մի
տեղեւ իշխանութեանց ներքին տես
չութեան անկախութիւնն :

Ուստի լիազոր փոխանորդները
թէպէտ և ընդունեցին այդ բարձրա
նի որ փարիզի Գրանաւոր մէջ ար
ձանագրեալ է, այլ ինքեւցին նաեւ
որ Ս. տեղեւ ընծայեալ վանքե
րուն ինքեւցին, որ ազգային ինքեւր
և հետեւաբար միայն տեղեւոր կու
ռաւարութեան կախումն ունի, Տէ
րութեանց բարձր հակառակութեան ներ
քէ կարգադրուի և ըստ պարագայից
նոյն իսկ իրենց ազգեւորութեանը,
Գրանաւորութեան անդամներն որոնց
մէջ չափը այս ինքեւր դաւանարին ինքեւ
րոյն իրաւ ամենին տեղեւոր լին չու
նէին, Ռուսիոյ լիազոր փոխանորդներ
ուն յայտնած կարծեաց իրենց հա
ւանութիւնը տուին, մինչև անգամ
չը դիտարկելով թէ՛ այդպէս յայտնի հա
կաւորութեան մէջ կը գտնուէին Գրա
նագրոյն այն պայմաններուն հետ, որ
Ռուսիոյ լիազորական անկախութիւնն
վաւերական և բացառիկ լիազոր կերպ
չաւորեան :

Քաղաք իշխանին կառավարութիւնն
ի սկզբանէ չուղեց այդ պահանջման
քնն ընդունել, բայց փոխարէն ամեն
վանք ըրաւ երկու կողմերն իրարու
հետ ուղղակի կերպով միաբանեցնել
Պ. Նէկի որ այն ժամանակ Բ. Գրան
քով Ռուսիոյ իշխանութեան գոր
ծակալն էր, այս մասին բանակցելու
սկսաւ Սուրբ Տէրութեաց պատրիարքնե
րուն հետ : Բայց այն պատկառելի կը
րօնաւորներն որոց պահանջմանքն ճշ
մարտ իրաւունքն մը վրայ հիմնեալ
չէին, լրագրոյն համարեցին Գրանա
նագրոյն արձանագրութեանց կապ
դեալ մնալ քան թէ օրինաւոր և ան
կեղծ միաբանութեան մը հաճիլ : Ու
տն օտար Սրբութեաց որոշման գոր
ծադրութիւնը ինքեւցին առաջուա
նէն աւելի լիախանակելով :

Բարձր Գրան անոնց ուղարկեալ ըս
տէպ լիախանակելուն վրայ, երկու կող
մերն հրաւիրեց իրաւաբարեբնութե
րու ըստ Գրանագրոյն Բայց Ռուսիոյ
կառավարութիւնն յայտնեց որ չկը
նար այդ հրաւերն ընդունել վանքե
րուն ինքեւցին երկրին կառավարութե
նէն միայն կախումն ունենալով, քիւ

ղա իշխանն յետոյ այս ինքեւցին Ար
գային ժողովցն առ ըն ներկայացուց
ինքեւրանէ մինչև փարիզի դաւանորդոյն
կնքուելու ժամանակն անոր ինչ փո
փոխութիւններ կրելը, Տէրութեան ո
րոշման և իշխանութեանց հետ ուղղա
կի կերպով համաձայնութիւն մը Սուրբ
տեղեւց յամառութեամբ չուղեւր բա
ցատեց, և իրերէր արանէն ինքեւցին
որ այս մասին որոշում մ'ընէ ըստ
հարկին :

Ժողովոյն անդամներն որ տեղա
կան շատ ինքեւցին մէջ իրարու հետ
անհամաձայն էին, իրենց երկրին ի
րաւունքը պահպանելու ցանկալով,
իշխանութեանց մէջ Սուրբ Տէրութեաց ըն
ծայեալ վանքերն, աշխարհական կա
ռավարութեան ինքեւ հրատարակե
ցին միաձայն հաւանութեամբ, ինչ
պէս արդէն նոյն բանն լըրած էին
Ռուսիոյ միւս վանքերուն հա
մար և միանգամայն հաճեցան որ փո
խարէն հատուցում մը սահմանուի Ս
Տէրութեաց ծախսից համար :

Կարգաւորները չըկանք և գործու
թիւն է այդ ազգայնեցիներն, բողոքն
ըրին այդ որոշման դէմ, ըսելով թէ
անձնականական է : Ամեն կողմէն
տեղեւցին Սուրբ Տէրութեաց դիւանագր
ութեան դաւանութեան երաժ գրութիւն
ներ, ճիշդ նման այն տարօրինակ
բողոքներուն գոր, կը հնարէին Եւրո
պայի այն այլ և այլ կղերական ու
տերն որոց ինքեւցին նոյն վիճակն ու
նեցած են, բայց բոլոր այդ գոռում
գործունեութիւն կը կողմն իրենց փախ
քած նպատակին հասնիլ Սուրբ Տէր
ութեաց փոխանորդները :

Բ. Գրան և փարիզի դաւանորդին
ստորագրող միւս տեղութեանց մէջ
ժամանակ մը բանակցութիւններ ԸԸ
լուէն յետոյ, որոշուեցաւ Գրանագրին
տեղեւցին իրաւաւորութիւնն կողմէն
փոխանորդ մը ըրելու լիազոր յանձնաժ
ողով մը կազմել, որ կուտանդնուարկայ
մէջ նիստ պիտի ունէր :

Անոր յանձնուած էր երկու կող
մերէն ինքեւցին իրենց իրաւունքն հաս
տատող գրութիւններ, զանոնք ման
րամանքն ընել, և բովանդակ խնդ
րոյն վրայ յետոյ տեղեւցիւր մը չինել :

Ռուսիոյ իրենց փոխանորդներն
որոշեցին, Բայց Ռուսիոյ կառավա
րութիւնը չուղեց իւր կողմէն փոխա
նորդ կարգել, իւր առաջուան փա
տեղը դարձեալ յառաջ բերելով :
Յանձնաժողովն այն ժամանակ Յոյն
կղերէն ինքեւցին ցոյց տալ տնային
հակնորդն որոց համաձայն այդ կա
ռաւանքը կը պահանջէր : Բայց կղեր
երկար խուսափական ճամբաներ ըր
նէն յետոյ, ամեն մարդ յայտնապէս
հակադէմ որ Սուրբ Տէրութեաց պահանջ
մանց աւելի փաստաւոր քան թէ ըն
պատաւոր էր այդ մարհակներուն

ցոյց տալով, որոց մէջ մարդ Ռուսա
նիւր Գրանին մէջ պահուած էին 1830
էն ի վեր, որ արարին յանձնաժողով
մը կարգաւոր էր ընդ հաւանաւոր
ութեամբ Ռուսիոյ :

Այս դեպքում, որուն կը մասնակ
ցէին բոլոր Եւրոպական դաւանութեան
փոխանորդները, Ռուսիոյ գործա
կալը Պաքէշէն բերել տուաւ Գրա
նին մէջ պահուած գրութիւնները և
մի առ մի յանձնաժողովի ներկայա
ցուց զանոնք այլ ոչ ի պաշտօնէ : Եւ
կու կողմանց փոխանորդները շատ գը
րոյն վրայ, և երբեք այս համառու
մէն աւելի հաստատուեցաւ թէ Յոյն
կղերէն վերջին առաջին չափազանց
պահանջուններ կընէր, առաջիկային
կարծեցեալ իրաւունքն հաստատող
գրութիւններ յառաջ բերել կարեւոր
էր : Այսու ամենայնիւ Ռուսիոյ իւր
կողմէն Սուրբ Տէրութեաց չըկող լին
նպատակելու փախքով որոշեց, — և
իւր որոշումն սկսաւ գործադրուել —
վանական ուխտներուն հարկը յիշու
միւրն տաճիկ դաւանական տալ որ տար
ուէ տարի երեքու զուգարով մը պի
տի վճարուէր, բուն պարագան ու շահ
ի միտքին : Այս որոշումն, որուն հա
ճեր էին բոլոր մեծ տեղութեանց փո
խանորդները, բացէ իրաց մեծեցին
Սուրբ Տէրութեան և յանձնաժողովը կը
նար իւր գործերը կատարել մէկ քա
նի նիստ ընելով, եթէ փոքր իշխա
նը իշխանութեան չկայար, որով Ռու
սիոյ մէջ իւր դաւանութիւններ ե
րկան երան և տեղութեանց փոխա
նորդներուն պաշտօնը բնականաբար
վերջացաւ :

Հօհնեցողներն կարողաւ իշխանին
դաւանարութեան յետոյ, Ռուսիոյ
կառավարութիւնը հաշտութեան նոր
փորձեր ըրաւ պատրիարքներուն և
Արեւելքի կրօնական ուխտներուն հետ
բայց անոր այս ընթացքը տկարու
թիւն կարծեցեալ և այն պատկառելի
կարգաւորներն առաջուանէն աւելի
յարեցան Գրանագրութեան արձա
նագրութեան :

Անոնց պայտիս դիւր մը բռնելը
Ռուսիոյ մէջ ընդհանուր դժգոհու
թիւն մը պատճառեց : Ռուսիոյ երբ
1868 թ. կառավարութիւնը ժողովին
յայտնեց Սուրբ Տէրութեաց փոխանորդ
ներուն հետ ըրած բանակցութիւննե
րը, և վանքերուն վերաբերեալ մէկ
քանի գետնին ածուրդի հանել խնդ
րեց, իրերէր արանն միաձայն իւր ի
ուր հաւանութիւնը տուաւ այդ ա
ռաւարկութեան որ, քիչ առաջին գոր
ծադրութիւն սկսաւ :

Նման այն իշխանաց, զոր ժողո
վարքը իրենց դաւան վար կ'առնուն,
պատրիարքներն ալ բոլոր ընել որո
շեցին, ինչպէս նաեւ ըրին անցեալ

ապրիլ 22 թ. (ըստ Եւրոպացոյն) : Բայց
բոլոր այդ պատրիարքներն ու պաշտո
նական շանթերը հիմա ոչինչ են, և
այսօրուան քրիստոնեաներն ալ ըն
կըղմեալ չեն այն նախապաշարմանց
մէջ զոր քրիստոնեութեան առաջին
դարերուն մէջ ունէին :

Նոյն իսկ կրօնից շահուն համար
կը յորդորենք պատրիարքները, որ
թողուն այդ առաւարդ ճանքան և
զիջանին միաբանել Ռուսիոյ հաւաց
հետ, և թէ կուղեն դործնական և մի
անգամայն դոհացուցիչ արդ ինք մը
ընդունել : Այս թէ ոչ կրնան հա
ւատարմել որ տեղութիւնք երբեք
չըրք չպիտի դրկեն իշխանութեանց
մէջ Յոյն կղերք վանքերուն մէջ վե
րջտալին հաստատուելու, և սուրբ
զանոնք միշտ հոն տեղ պահպանելու
համար :

Այդ պատկառելի կարգաւորները
պէտք է այս պատրիարքները
մաքերուն հանին : Մեք այնպէս դա
րաւ մը մէջ կ'ապրին, յորում ժողո
վարքը կարող են հոգեւոր ժամա
նակաւորէն որոշել, և երկար ժամա
նակէ ի վեր իրենց մէջ հաստատու
բանն երբեք չպիտի երթան Ռուսի
ոյ մէջ աւելի : (Լ. Թեյնէ)

ՓԱՐԻԶԻՆԵՐ ԵՒ ՎԵՐՍԱՅԻՆ ԿԱՍՏԱՆԻՈՒՄԻՆԵՐ

Բարիկէն ապրիլ 19 թ. ուսանալով
Լէվըրդ Թայմը լրագրոյն ուղղուած
թղթակցութեան մը մէջ հետեւեալ
առեւելք կը կարգանք :

Իւրաքանչիւր նոր խրամ փարիզի
և վէրսայի մէջ տեղ գտնուած ծոցը
կընդարձակէ, Հաշտութիւն կարելի
չէ : Պատերազմին առանց գլխիկեան
շարունակութիւնը միտի ստոյգ իրո
ղութիւնն է : Այս երկու պայտիս պա
տերազմին վերջ տալու աշխատութեան
բնաւ նշան մը չեմ տեսներ ամբողջ
քաղաքին մէջ : Նոր դորադուներ կը
կազմուին, և զանոնք կազմող մար
դիկ կ'արտաւազ կամ շարադործ չեն
Գործի վերադարձող վաշտերն լքեալ
մարդկանց կերպարանքը չունին և ի
րենց վրայ յաջորդութեան նշան մը և
խայտանք մը կը չընտրուի :

Երբոր կառավարութիւնը մեկնե
ցաւ մայրաքաղաքէն և երբ բանակն
ու կարգաւորութեան կողմնակիցնե
րն իրեն հետեւեցան, ալ անկից վեր
ջը, յաջորդներուն դուռն տանող վրայ
գոցէին աւելի տրամադրական բան
չիկար : Բայց վէրսայի հեռացող բա
նակը արդի միճակը չը կանխելով թէ
վերսային փարիզ մտնելը, կառա
վարութեան դիւրութեան և թէ պա
տոյն համար կարեւոր է, քաղաքին
դուռներն մէկը օրինակի համար փոթ
Մայնո, իւր ճեղքը և Մօն-վալէրիէնի
թիւնութեանց պաշտպանութեանը պակ

